

	<i>Zahor – Remember The Story of Menachem and Fred</i>	<i>Zahor – Erinnere Dich Die Geschichte von Menachem und Fred</i>	משמעות הזיכרון
Chapter one: My name is Ilay		Kapitel eins: Mein Name ist Ilay	פרק ראשון. שמי אילאי
	My name is Ilay Elmkies and while we are making this film, in 2018, I am 17 years old. I've been living in Sinsheim, next to Hoffenheim, since I was 14 and I am enrolled in the TSG Academy in Hoffenheim, one of the most prestigious in Germany.	Mein Name ist Ilay Elmkies, und ich bin 17 Jahre alt, während wir diesen Film produzieren. Ich lebe in Sinsheim seit ich 14 bin, und ich bin in der Jugendakademie der TSG Hoffenheim, die zu den besten Akademien in Deutschland gehört.	שמי אילאי אלמקייס ובזמן עשיית הסרט, ב-2018, אני בן 17. אני מתגורר בסינשיים הסמוכה להופנהיים מגיל 14. הצטרפתי למועדון הספורט טי.אס.ג'י באופנהיים. זהו אחד המועדונים היוקרתיים בגרמניה.
Photo of Ilay at his desk studying	I study..	Ich lerne...	אני לומד
Video footage of Ilay kicking the ball	I play football for the youth team of TSG Hoffenheim	Ich spiele Fußball für das Jugendteam der TSG Hoffenheim	אני משחק כדורגל בקבוצת הנוער של טי.אס.ג'י בהופנהיים
With his friends	I make friends	Ich habe Freunde	יש לי חברים
Kicking	I play football.	Ich spiele Fußball.	אני משחק כדורגל
Together with dad	I hang out with my dad, who lives here.	Ich mach Sachen mit meinem Vater, der hier lebt.	אני מבלה עם אבי שמתגורר פה.
Studying	I study a bit more.	Ich lerne wieder ein bisschen...	אני שוב לומד
Kicking	I play football.	Ich spiele Fußball...	ומשחק כדורגל
Kicking	And football.	Und Fußball	ושוב כדורגל
Kicking	And when I have some time off, I...ok, you get it.	Und wenn ich Freizeit habe, spiele ich – ok, ihr versteht mich.	וכשיש לי זמן פנוי... טוב, הבנתם.
Pause			
Ilay on the street in Israel, just walking along...	I also come from Israel, that's where I was born and spent my childhood.	Ich komme aus Israel und habe dort meine Kindheit verbracht.	אני גם ישראלי. נולדתי בישראל ושם ביליתי את שנות ילדותי.
	Growing up among a lot of Jews, that's normal for me.	Unter vielen Juden aufzuwachsen war normal für mich.	מבחינתי, זה נורמאלי לגדול בין יהודים.

	But once I came to Hoffenheim, I realized—there aren't any Jews here.	Aber als ich dann nach Hoffenheim kam, merkte ich – hier gibt es keine Juden.	אבל כשהגעתי להופנהיים, נוכחתי לדעת שאין פה יהודים.
	In school, I learned what happened to Jews in Germany.	In der Schule lernte ich, was mit Deutschlands Juden geschehen war.	בבית הספר למדתי מה קרה ליהודי גרמניה.
	And my teacher, Mr Heitz, he took me around Hoffenheim and showed me	Und mein Lehrer, Herr Heitz, zeigte mir in Hoffenheim die Orte,	והמורה שלי, מר הייץ ערך לי סיור בהופמהיים והראה לי
	where people like Manfred and Heinz Mayer	wo Juden wie Manfred und Heinz Mayer	היכן אנשים כמו מנפרד והיינץ מאייר
	and the 16 other Jews here all lived.	Und die 16 anderen Juden aus Hoffenheim gelebt hatten.	ו-16 יהודים נוספים גרו.
	Mr Heitz also told me what happened to the Jews of Hoffenheim.	Herr Heitz erzählte mir auch, was mit den Juden aus Hoffenheim geschah.	בנוסף, מר הייץ סיפר לי מה קרה ליהודי הופנהיים.
	It was awful. Some people say it cannot really be understood.	Es war schrecklich. Manche sagen, das kann man nicht verstehen.	זה היה נורא. יש אומרים שלא ניתן להבין זאת.
	But it can be remembered. And if there is one word I can teach you in Hebrew, it's a word that has to do with this story: Zahor – Remember	Aber man kann daran erinnern. Und es gibt ein hebräisches Wort, das ich Euch beibringen möchte, da es mit dieser Geschichte zu tun hat. Zachor – Erinnere dich	אבל ניתן לזכור את מה שהתרחש. אם אני יכול ללמד אתכם מילה אחת בעברית שקשורה לסיפור זה היא: זכור.
Pause			

<p>Chapter two: Their names were Karl and Hilde</p>		<p>Kapitel zwei: Ihre Namen waren Karl und Hilde</p>	<p>פרק שני: שמותיהם היו קארל והילדה</p>
	<p>Karl Mayer was born in 1894 and he was from a family of cattle dealers who lived in Hoffenheim, something Jews in rural Germany did quite well back then.</p>	<p>Karl Mayer wurde 1894 geboren und wuchs in einer Viehhändlerfamilie auf. Das war damals ein Beruf, den Juden in ländlichen Regionen Deutschlands oft ausübten.</p>	<p>קארל מאיר נולד ב- 1894 . משפחתו התגוררה בהופנהיים ועסקה בגידול ומכירת בקר. מקצוע זה היה נפוץ בין יהודי גרמניה שהתגוררו בכפרים.</p>
	<p>You see, Jews were very integrated into society in most of Germany, especially in smaller towns. Or at least—they thought they were.</p>	<p>Juden waren in den meisten Teilen Deutschlands in die Gesellschaft integriert – insbesondere in kleineren Orten. Oder zumindest dachten sie, dass sie integriert sind.</p>	<p>באותם זמנים, היהודים היו מעורים בחיי החברה בגרמניה, בעיקר בערים הקטנות. לפחות- הם חשבו שהם מעורים.</p>
			
	<p>When the First World War began in 1914, Karl Mayer served his fatherland and</p>	<p>Als 1914 der Erste Weltkrieg ausbrach, kämpfte Karl Mayer in</p>	<p>כשפרצה מלחמת העולם הראשונה ב- 1914, קארל שרת את מולדתו</p>

	<p>fought in the German army.</p> <p>He was captured by the British and after the war, was awarded an iron cross.</p>	<p>der deutschen Armee.</p> <p>Er wurde von den Briten gefangengenommen. Nach dem Krieg erhielt er das Eisene Kreuz.</p>	<p>ולחם בשורות הצבא הגרמני .</p> <p>הוא נשבה ע"י הבריטים ולאחר המלחמה הוענק לו עיטור הגבורה "צלב הברזל".</p>
	<p>After the war, Karl continued as a cattle handler and he met Mathilda Wertheimer—Hilde-- who came from a small village nearby, Neidenstein.</p>	<p>Nach dem Krieg arbeitete Karl wieder als Viehhändler und lernte Mathilda Wertheimer – Hilde – kennen. Hilde kam aus Neidenstein, einer kleinen Ort bei Hoffenheim.</p>	<p>לאחר המלחמה, קארל המשיך בחייו ובעיסוק המשפחתי של גידול הבקר. הוא פגש את מטילדה ורטהיימר – הילדה- שבאה מכפר קטן אף יותר, ניידנשטיין.</p>
	<p>They married in 1927</p>	<p>1927 heirateten sie.</p>	<p>הם נישאו בשנת 1927.</p>
	<p>and their first son, Manfred was born in 1929 and Heinz was born in 1932.</p>	<p>Ihr erster Sohn Manfred wurde 1929 geboren, und Heinz kam 1932 auf die Welt.</p>	<p>בנם הראשון, מנפרד נולד ב-1929 והיינץ נולד ב-1932.</p>
	<p>They grew up on Neue Strasse, and this is what it looked like.</p> <p>And yes, they lived in an apartment in the synagogue, which could hold ALL the Jews of Hoffenheim—and there weren't very many of them.</p>	<p>Sie wuchsen in der Neuen Straße auf, die damals so aussah.</p> <p>Und ja- ihre Wohnung war in der Synagoge, in die ALLE Juden Hoffenheims passten – so viele gab es ja nicht.</p>	<p>הם גדלו ברחוב נאו שנראה כך</p> <p>וכן, הם גרו בדירה בתוך בית הכנסת שיכול היה להכיל את כל יהודי הופנהיים – כי הם לא היו רבים</p>

Chapter three: From bad to worse		Kapitel drei: Die Lebensbedingungen werden immer schlimmer	פרק שלישי: מהפח אל הפחת
	<p>Starting in 1933, after the Nazis came to power in Germany, things got much worse for Jews here.</p> <p>Jews were spit on and beaten, they were excluded from social life, and they weren't allowed to work for the State.</p>	<p>Ab 1933, als die Nazis in Deutschland an die Macht kamen, wurde die Lage für Juden immer schlechter.</p> <p>Juden wurden angespuckt und geschlagen, sie wurden aus dem gesellschaftlichen Leben ausgegrenzt und durften nicht mehr für den Staat arbeiten.</p>	<p>לאחר עליית הנאצים לשלטון בשנת 1933, חלה החמרה ביחס ליהודי המקום.</p> <p>היהודים הורחקו מחיי החברה להם היו מורגלים, ירקו עליהם, היכו אותם ואסור היה להם לעבוד במשרות ממשלתיות.</p>
	<p>In 1937 the Mayers decided to send Manfred to the Jewish school in Heidelberg, because other boys in school were beating him up.</p>	<p>Im Jahre 1937 entschlossen sich die Eltern, Manfred zur jüdischen Schule nach Heidelberg zu schicken, weil er in der Schule von anderen Jungen verprügelt wurde.</p>	<p>ב-1937 ההורים החליטו להעביר את מנפרד לבית הספר היהודי בהיידלברג, מכיוון שהילדים בהופנהיים התעללו בו בגלל היותו יהודי.</p>
	<p>Then came that night in November, 1938, Reichspogromnacht--when members of the SA—men who had</p>	<p>Und dann kam die Reichspogromnacht im November 1938. Einige Männer aus der</p>	<p>ואז הגיע הלילה ההוא ב-1938, ליל הבדולח, כאשר אנשי ה-ס.א. – שהיו בעצם שכניהם, נכנסו לבית הכנסת</p>

	<p>been their neighbors--came into the synagogue and started destroying it--and when that wasn't enough, they broke into the Mayers' apartment and threw furniture, dishes, everything onto the pavement.</p> <p>Suddenly—the Mayers were homeless and they had to live with relatives.</p>	<p>Nachbarschaft, die nun Mitglieder der SA waren, brachen in die Synagoge ein. Sie begannen damit, die Synagoge zu zerstören. Dann warfen sie alles, was die Familie Mayer besaß, Möbel, Geschirr, einfach alles, auf den Gehsteig. Plötzlich waren die Mayers ohne eigene Wohnung und mussten bei Verwandten unterkommen.</p>	<p>– והתחילו להרוס אותו וכזשה לא הספיק, הם פרצו לבית משפחת מאייר ושברו הריטים, כלים וחפצים שונים והשליכו אותם למדרכה.</p> <p>לפתע, משפחת מאייר הפכה לחסרת בית והם נאלצו להתגורר עם בני משפחה.</p>
	<p>All over the German Reich—synagogues were burned. Thousands of Jewish men were taken to concentration camps.</p>	<p>Überall im Deutschen Reich wurden Synagogen angezündet. Tausende jüdische Männer wurden in Konzentrationslager gebracht.</p>	<p>במהלך תקופת הרייך השלישי, בתי כנסת נשרפו ואלפי יהודים נלקחו למחנות ריכוז.</p>
	<p>Karl Mayer and other Jewish men were taken away by the SA and deported to Dachau for several weeks—and he came back, a very shaken man.</p>	<p>Karl wurde mit anderen Juden von der SA mitgenommen und nach Dachau deportiert.</p> <p>Er kam nach mehreren Wochen zurück – gezeichnet von den Folgen der Lagerhaft.</p>	<p>קארל מאייר ויהודים נוספים נלקחו ע"י אנשי ה-ס.א. וגורשו לדכאו למשך מספר שבועות. קארל חזר מהשהות במחנה הריכוז מצולק נפשית ופיזית.</p>

<p>Name: M. I. F. H., Karl Da. Nr.: 20647 Sch. J. BD: 29.9.94 BP: Frankfurth a. MNat deutsch</p> <p>Datum: 11.11.38</p> <p>Zugangsbuch des K.L. Eschau</p> <p>CCC 3/61 IA/2 Aper P.</p>			
	<p>By then, all the Jewish children were banned from the primary school in Hoffenheim</p> <p>So Heinz and Manfred woke up every day before 5:00, walked to the train station, and took the train to Heidelberg</p>	<p>Die jüdischen Kinder durften nun nicht mehr ihre Schule in Hoffenheim besuchen.</p> <p>So standen Heinz und Manfred jeden Morgen vor 5.00 Uhr auf, liefen zum Bahnhof und nahmen den Zug nach Heidelberg.</p>	<p>בתקופה זו, אסרו על הילדים היהודים ללמוד בביה"ס היסודי בהופנהיים.</p> <p>לכן, מנפרד והיינץ נאלצו לקום כל בקר ב 5:00, ללכת לתחנת הרכבת ולנסוע להיידלברג.</p>

Chapter four: They were expelled		Kapitel vier: Sie wurden vertrieben	פרק ארבע: הם גורשו
	<p>Manfred and Heinz continued on—making the trip to Heidelberg until Tuesday, 22nd October, 1940.</p>	<p>Manfred und Heinz legten jeden Schultag den Weg von Hoffenheim nach Heidelberg zurück- bis zum 22. Oktober 1940 – einem Dienstag.</p>	<p>מנפרד והיינץ המשיכו במסעם לבית הספר בהיידלברג, עד יום שלישי ה-22 באוקטובר, 1940.</p>
	<p>That was the day that all the Jews of the Baden and the Palatinate—all 6,551 of them—had to leave their homes within an hour.</p>	<p>An diesem Tag mussten alle 6551 badischen und pfälzischen Juden innerhalb einer Stunde ihre Wohnungen verlassen</p>	<p>זה היה היום בו כל יהודי באדן והפאלאטינאט- 6,551 במספר, נאלצו לעזוב את ביתם תוך שעה.</p>
	<p>They were brought by trucks to Heidelberg, Mannheim, Karlsruhe, and Freiburg.</p>	<p>Mit Lastwagen wurden sie nach Heidelberg, Mannheim, Karlsruhe und Freiburg gebracht.</p>	<p>הם הובאו במשאיות להיידלברג, מנהיים, קרלסרוה ופייברג.</p>

	<p>And what did Karl Mayer, highly decorated soldier of World War I, do before being deported from his fatherland? He took his iron cross, threw it on the floor, and yelled— “This is what I fought for during the war?”</p>	<p>Und was tat Karl Mayer, ein mit hohem Orden ausgezeichnete Soldat des 1. Weltkriegs, bevor er aus seiner Heimat deportiert wurde? Er warf sein Eisernes Kreuz auf den Boden und schrie „Dafür habe ich während des Krieges gekämpft?“</p>	<p>ומה היה הדבר אותו עשה קארל מאייר, גיבור מלחמת העולם הראשונה לפני שגורש ממולדתו? הוא זרק את צלב הברזל שהוענק לו וצעק: "האם למען זה נלחמתי?"</p>
<p>pause</p>			
	<p>These very first deportations from Germany went here, to Gurs, in Vichy France, which was run by a collaborationist government elected-by no one.</p>	<p>Diese ersten Deportationen aus Deutschland gingen nach Gurs, in Vichy-Frankreich, das unter einer Kollaborateur-Regierung stand, die von niemandem gewählt worden war.</p>	<p>הגרושים הראשונים מגרמניה, היו לכאן, לגורס, בוישי, צרפת, אזור שנוהל ע"י ממשלה משתפת פעולה, שבעצם לא נבחרה.</p>
	<p>Gurs was not a concentration camp like Dachau, it was an internment camp that had been built for refugees from the Spanish civil war. But it was still an awful place.</p>	<p>Gurs war kein KZ wie Dachau, es war ein Internierungslager, das während des Spanischen Bürgerkriegs für Flüchtlinge gebaut worden war. Aber es war trotzdem ein schrecklicher Ort.</p>	<p>גירס לא היה מחנה ריכוז כמו דכאו. הוא היה מחנה מעצר שנבנה עבור פליטים ממלחמת האזרחים בספרד. אבל זה היה מקום נורא.</p>

	<p>Conditions were miserable—the Mayer family suffered through a miserable winter there was no school for the boys, they slept on concrete, and there was hardly anything to eat.</p>	<p>Die Zustände waren elend. Die Familie Mayer durchlitt einen grausigen Winter, es gab keine Schule, man schlief auf Beton, und es gab kaum etwas zu essen.</p>	<p>התנאים היו גרועים- משפחת מאייר סבלה במהלך החורף הקר: הילדים לא הלכו לבית ספר, הם ישנו על בטון חשוף וכמעט ולא היה מה לאכול.</p>
	<p>The boys stayed in Gurs for four months, until in February, 1941 their parents sent them to an orphanage. Along with 48 other children they came to Aspet, a hundred kilometers away.</p>	<p>Die Jungen blieben vier Monate in Gurs, bis ihre Eltern sie im Februar 1941 in ein Waisenhaus gaben. Zusammen mit 48 anderen Kindern kamen nach Aspet, etwa 100 km entfernt.</p>	<p>הבנים נשארו בג'ורס ארבעה חודשים. בפברואר 1941, הוריהם שלחו אותם לבית יתומים. יחד עם 48 ילדים נוספים, הם הגיעו לאספט, במרחק מאה קילומטר.</p>
			
	<p>Here, everything was taught in French. For a while, the boys could finally go to school again.</p>	<p>Hier wurde alles in Französisch unterrichtet. Für kurze Zeit konnten die Jungen endlich wieder etwas lernen.</p>	<p>שם השתמשו בשפה הצרפתית. במשך זמן מה, הילדים יכלו ללמוד שוב.</p>

				
		<p>The children from Germany remained in Aspet until February, 1943, when they were sent to an orphanage in Toulouse.</p>	<p>Die Kinder aus Deutschland blieben in Aspet bis Februar 1943, dann mussten sie in ein Waisenhaus nach Toulouse flüchten.</p>	<p>הילדים מגרמניה נשארו באספט עד פברואר 1943, ואז נשלחו לבית יתומים בטולוז.</p>
		<p>But soon after they arrived, Manfred, who was by then 14 years old—was taken by a group from the French Jewish underground—</p>	<p>Aber kurz nachdem sie ankamen, wurde Manfred – er war mittlerweile 14 Jahre alt – von einer französisch-jüdischen Untergrundgruppe aufgenommen.</p>	<p>מייד לאחר שהגיעו, מאנפרד שהיה כבר בן 14, צורף לקבוצת מחתרת של יהודים צרפתיים.</p>
 <p>circle Manfred: bottom, center</p>		<p>And Manfred would remain in hiding with other boys in southern France</p>	<p>Manfred blieb mit anderen Jungen in einem Versteck in Südfrankreich.</p>	<p>מאנפרד נשאר במחבוא עם שאר הילדים בדרום צרפת</p>

		<p>--leaving Heinz, 11 years old, alone.</p>	<p>Der 11-jährige Heinz blieb allein zurück.</p>	<p>היינץ בן ה-11 נשאר לבדו .</p>
		<p>Heinz remained in Toulouse until May, 1944 and late one night, he and some other children were smuggled over the mountains ..... into Switzerland.</p>	<p>Heinz blieb in Toulouse bis Mai 1944. Dann wurde er eines Nachts mit anderen Kindern über die Berge in die Schweiz geschmuggelt.</p>	<p>היינץ נשאר בטולוז עד מאי 1944. ואז לילה אחד בשעות מאוחרות, קבוצת ילדים והוא בתוכם הוברחו להרים ומשם לשווייץ.</p>
		<p>Heinz was taken from one orthodox Jewish home for boys after another—and he became very religious.</p>	<p>Er musste in verschiedenen orthodox-jüdischen Kinderheimen leben. Heinz wurde sehr religiös.</p>	<p>היינץ הועבר מבית יתומים יהודי אורתודוקסי אחד למשנהו. בתקופה זו, היינץ הפך לדתי.</p>
		<p>But what happened to their parents, Karl and Hilde?</p>	<p>Aber was geschah mit ihren Eltern Karl und Hilde?</p>	<p>ומה קרה להוריהם, קארל והילדה בתקופה זו?</p>

	<p>In 1941 THE GERMAN JEWS IN GURS were taken to another camp, Camp de Rivesaltes.</p>	<p>1941 wurden die deutschen Juden von Gurs aus in ein anderes Lager namens Rivesaltes gebracht.</p>	<p>ב- 1941, יהודי גרמניה מגירס, נלקחו למחנה אחר, מחנה ריווסאלט.</p>
	<p>Another internment camp. More misery.</p>	<p>Ein weiteres Internierungslager. Noch mehr Elend.</p>	<p>עוד מחנה מעצר. סבל נוסף.</p>
	<p>They sent their sons letters –until August 10, 1942, when they sent this last letter.</p>	<p>Sie schrieben Briefe an ihre Söhne – bis zum 10. August 1942, als sie diesen letzten Brief schrieben.</p>	<p>התאפשר להם לשלוח מכתבים לבניהם, עד ה- 10 באוגוסט 1942 אז נשלח מכתבם האחרון.</p>
		<p>Rivesaltes, den 10. August (1942) <i>Meine lieben Kinder!</i> <i>Will Euch schnell vor der Abreise einige Zeilen schreiben. Habe gestern Abend den großen Schließkorb mit viel Wäsche an euch abgesandt, da wir jetzt abreisen und dürfen nur Handgepäck mitnehmen. Wenn ihr nach Amerika kommt, so seht zu, dass ihr was mitnehmt davon. Vielleicht kommen wir mit Gottes Hilfe auch noch nach dort.. Weiß nicht, ob wir Euch schreiben können, vielleicht durchs Rote Kreuz. Bleibt brav und gesund, Eure Euch liebende Mutter</i></p>	

	<p>On August 10 1942</p>	<p>Am 10. August 1942</p>	<p>ב-10 באוגוסט 1942</p>
	<p>Karl and Hilde Mayer were taken by train to Drancy along with 2,300 other Jews—</p>	<p>wurden Karl und Hilde in einem Zug nach Drancy deportiert – gemeinsam mit 2.300 anderen Juden,</p>	<p>קארל והילדה מאיר נלקחו ברכבת לדרסי עם 2,300 יהודים נוספים –</p>
	<p>and from there they were taken on a train that would bring them here.</p>	<p>und von dort wurden sie an diesen Ort gebracht.</p>	<p>משם הם נשלחו במסע ברכבת שהביא אותם למקום זה.</p>
	<p>The Soviets liberated the prisoners from Auschwitz on January 27, 1945, but of those who were still alive, the Mayers were not among them.</p>	<p>Die Sowjets befreiten am 27. Januar 1945 die Gefangenen von Auschwitz. Aber die Mayers waren nicht unter ihnen.</p>	<p>הסובייטים שחררו את האסירים מאושוויץ ב-27 לינואר 1945, אבל משפחת מאירס לא הייתה בין אלו ששרדו.</p>

<p>Chapter five: I don't have a German name any more.</p>		<p>Kapitel fünf: Ich habe keinen deutschen Namen mehr</p>	<p>פרק ששי: אין לי כבר שם גרמני</p>
	<p>In 1946 Manfred had found Heinz in Engelberg, in Switzerland.</p>	<p>1946 fand Manfred seinen Bruder Heinz in Engelberg in der Schweiz.</p>	<p>ב-1946, מנפרד מצא את היינץ באנגלברג בשווייץ.</p>
<p>a photo of both boys</p>	<p>And because they had already met Jews who were coming back from the camps, they knew in their hearts they would never see their parents again.</p>	<p>Und weil die beiden bereits andere Juden getroffen hatten, die aus den Lagern zurückgekehrt waren, wussten sie in ihren Herzen, dass sie ihre Eltern nie wieder sehen würden.</p>	<p>ובגלל שהם פגשו יהודים שחזרו מהמחנות, הם ידעו בליבם שלעולם לא יראו עוד את הוריהם.</p>

	<p>Heinz dealt with his pain by remaining religious.</p> <p>But Manfred simply said, God is dead. A month later, Manfred received an affidavit to come to America and Heinz remained in Switzerland.</p>	<p>Heinz bewältigte den Schmerz, indem er sich der Religion zuwandte.</p> <p>Aber Manfred sagte: Gott ist tot. Einen Monat später ergab sich für Manfred die Möglichkeit, in die USA auszuwandern. Heinz blieb in der Schweiz.</p>	<p>היינץ התמודד עם כאבו דרך אמונתו ונשאר דתי.</p> <p>אבל מנפרד, פשוט אמר: אלוהים מת. חודש לאחר מכן, מנפרד קיבל אשרה להגיע לארה"ב והיינץ נותר בשווייץ.</p>
	<p>In May 1948 Heinz learned that the State of Israel was founded.</p>	<p>Im Mai 1948 erfuhr Heinz, dass der Staat Israel gegründet wurde.</p>	<p>במאי 1948, שמע היינץ אודות הקמת מדינת ישראל.</p>
	<p>For a teenager who had just spent the most miserable childhood imaginable, who no longer had a home nor family to go back to,</p>	<p>Heinz war ein Teenager, der gerade die schrecklichste Kindheit hinter sich hatte, die man sich vorstellen kann. Er hatte kein Zuhause und keine Familie hatte, zu der er zurück konnte.</p>	<p>עבור מתבגר שחווה ילדות אומללה מאד, שלא היה לו בית או משפחה לחזור אליהם,</p>

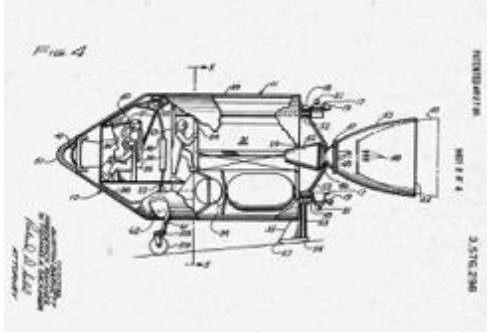

		<p>Heinz Mayer said goodbye to Europe and arrived in Israel in September 1948,</p>	<p>Und so beschloss Heinz, Europa auf Wiedersehen zu sagen. Im September 1948 kam er in Israel an.</p>	<p>היינץ נפרד מאירופה והגיע לישראל בספטמבר 1948,</p>
		<p>where he gave himself his Jewish name: he would no longer use the name Heinz—now he was Menachem.</p>	<p>Hier gab er sich seinen jüdischen Namen. Er hieß nun nicht mehr Heinz, sondern Menachem.</p>	<p>ושם החליט על שמו היהודי החדש: הוא לא יהיה היינץ- שמו החדש יהיה מנחם.</p>
		<p>And at the age of 16, life could begin. In 1950 Menachem joined the Army.</p>	<p>Im Alter von 16 begann nun sein Leben. 1950 trat er der Armee bei</p>	<p>בגיל 16, חייו החדשים החלו. ב-1950, מנחם התגייס לצבא</p>
		<p>and moved to a kibbutz. And with his two hands, like so many others, he built a country.</p>	<p>Und er zog in einen Kibbutz. Mit seinen Händen half er – wie so viele andere – ein Land aufzubauen.</p>	<p>הוא עבר לקיבוץ ובמו ידיו, כמו רבים אחרים, לקח חלק בבניית המולדת.</p>

				
		<p>He worked with children who didn't have parents—something he knew about.</p>	<p>Menachem arbeitete mit Kindern, die keine Eltern hatten – damit hatte er Erfahrung.</p>	<p>הוא עבד עם ילדים יתומים- דבר שהיה מוכר לו.</p>
				

	<p>He met a lovely woman, Chava van Cleef who had come from Cologne, and they married in 1956.</p>	<p>Er lernte eine wundervolle Frau kennen – Chava van Cleef, die aus Köln stammte. Im Jahr 1956 heirateten sie.</p>	<p>הוא פגש את חווה ואן קליף, שהגיעה מקלן והם נישאו ב-1956.</p>
	<p>They had three child, Yonathan, Michal and Zvi.</p>	<p>1957 bekamen sie ihr erstes Kind, Yonathan und folgte Tochter Michal und Zvi</p>	<p>נולדו להם שלושה ילדים, יונתן, מיכל וצבי,</p>
	<p>—and now Menachem had something precious and priceless—a loud and happy family where children could be free to run around and yell and be happy. Something he never had.</p>	<p>Nun hatte Menachem etwas Kostbares: eine laute, glückliche Familie, die sich frei bewegen konnte. Etwas, das er als Kind nie hatte.</p>	<p>כעת, היה למנחם דבר יקר מציאות- משפחה שמחה וקולנית בה הילדים חופשיים לצעוק, לרוץ ולשמוח. דבר שמעולם לא היה לו.</p>

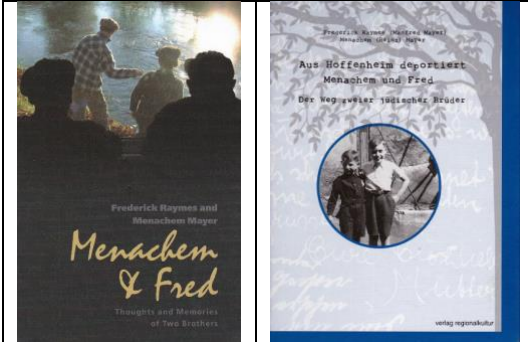
	<p>But soon after he was married, Menachem Mayer knew he had something to do: he wanted to study.</p>	<p>Kurz nachdem Menachem geheiratet hatte, beschloss er, etwas anderes nachzuholen: er wollte studieren.</p>	<p>מיד לאחר נישואיו, מנחם ידע שעליו להשלים את לימודיו.</p>
	<p>Even though he never graduated from primary or high school, Menachem passed the tests to go straight to a college, first in Haifa, then in Jerusalem at the Hebrew University where he threw himself into the study of the natural sciences.</p>	<p>Zwar hatte er keinen Schulabschluss, aber er bestand die Prüfungen und ging an ein College in Haifa, dann an die Hebräische Universität, wo er sich den Naturwissenschaften widmete.</p>	<p>למרות שלא סיים את לימודי בית הספר היסודי והתיכון, מנחם עבר את כל המבחנים והתקבל ישירות ללימודים גבוהים. בתחילה בחיפה ואז בירושלים באוניברסיטה העברית. שם החל ללמוד מדעי הטבע</p>
	<p>In 1974, he received a master's degree, and at the age of 46, in 1978, Menachem Mayer changed his name one more time when he became Doctor Menachem Mayer.</p>	<p>1974 erhielt er einen Masters, und 1978 – im Alter von 46 Jahren – änderte er erneut seinen Namen: nun hieß er Doktor Menachem Mayer!</p>	<p>ב-1974, הוא סיים את לימודי התואר השני, ובגיל 46 ב-1978, מנחם מאייר החליף את שמו שוב והפך לד"ר מנחם מאייר.</p>
 <p>http://sift-ag.com/sites/default/files/62b-ministry-of-education-mezuzah-scrolls-200512.jpg</p>	<p>Menachem wrote text books for the education ministry, and then he worked for 5 years in France in education, where the French government awarded him: nominated him.</p>	<p>Menachem verfasste Schulbücher für das Erziehungsministerium. Danach arbeitete er fünf Jahre in Frankreich im Bildungsbereich. Er wurde von der französischen Regierung dafür ausgezeichnet.</p>	<p>מנחם כתב ספרים עבור משרד החינוך. לאחר מכן עבד 5 שנים בצרפת בחינוך והממשלה הצרפתית העניקה לו את</p>

 <p>"Chevalier dans L'ordre des Palmes Academiques."</p>			<p>"עיטור אביר מסדר הדקלים האקדמי" של ממשלת צרפת.</p>
	<p>And Manfred?</p> <p>Manfred said that he wanted to erase all his memories of Germany.</p> <p>He even changed his family name from Mayer to Raymes. And Manfred became Fred.</p>	<p>Und Manfred?</p> <p>Er wollte all seine Erinnerungen an Deutschland auslöschen. Er änderte sogar seinen Nachnamen von Mayer zu Raymes. Und aus Manfred wurde Fred.</p>	<p>ומנפרד? מנפרד אמר שברצונו למחוק את כל זיכרונותיו מגרמניה. הוא אפילו שינה את שם משפחתו ממאייר לראיימס ואת שמו הפרטי לפראד.</p>
	<p>He joined the US Army and served in Korea, and in the 1950s,</p>	<p>Er diente in der US Armee während des Koreakriegs.</p>	<p>הוא שרת בצבא האמריקאי בקוריאה, ובשנות החמישים</p>
 <p>https://static1.squarespace.com/static/56c78acd0442626b2590f5ea/56cd99d1b09f95b251128f15/56cd9afa1d07c05967a25778/1456862567322/21avaho+central+downey+1050s.jpg</p>	<p>he studied aeronautical engineering and worked in the aerospace for Rockwell California.</p>	<p>In den 1950er Jahren studierte er Luft-und Raumfahrttechnik und arbeitete für Rockwell California in der Raumfahrtindustrie.</p>	<p>למד הנדסה אווירונאוטית ועבד בתחום החלל עבור רוקוול בקליפורניה.</p>

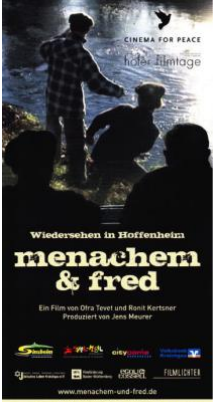

 <p>https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/thumb/7/77/Grumman.svg/1280px-Grumman.svg.png</p>	<p>He was deputy director of Grumman Aircraft. And what did Fred work on?</p>	<p>Er war stellvertretender Direktor von Grumman Aircraft. Und woran arbeitete Fred?</p>	<p>הוא היה סגן מנהל בחברת כלי הטיס – גרומן. ועל מה עבד פראד?</p>
	<p>Well here is one of the early drawings, and yes,</p>	<p>Hier ist eine frühe Zeichnung.</p>	<p>לפינו אחד השירותים הראשונים שלו. ואכן,</p>
 <p>http://www.aerospaceguide.net/wp-content/uploads/2016/06/space_shuttle_STS-122.jpg</p>	<p>It became the Apollo space shuttle.</p>	<p>Daraus entstand das Apollo Space Shuttle.</p>	<p>זהו אכן תחילתה של החללית אפולו.</p>

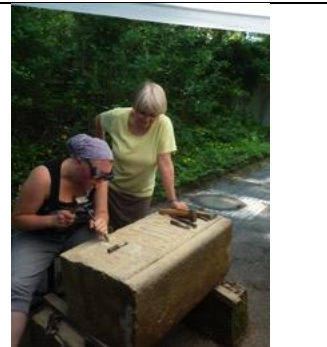

		<p>Fred started his own family. He married Diane, they had two children Suzie and David, but Fred lost Diane in 1993.</p>	<p>Fred heiratete Diane und sie hatten zwei Kinder, Suzie und David. Diane starb aber im Jahre 1993.</p>	<p>פראד הקים משפחה. הוא נישא לדיאנה ונולדו להם שני ילדים סוזי ודוויד. למרבה הצער, דיאנה נפטרה ב-1933.</p>
		<p>And this is his second wife, Lydia.</p>	<p>Und das ist seine zweite Frau Lydia.</p>	<p>זוהי אשתו השנייה, לידיה.</p>

Chapter six: "You Can't Go Home Again" (Thomas Wolfe) [leave in English]		Kapitel sechs: „Es führt kein Weg zurück“ (Thomas Wolfe)	פרק שביעי: "אינך יכול לחזור הביתה"
	<p>Going back to Hoffenheim was not easy</p> <p>Menachem came first back to Hoffenheim, in 1974.</p>	<p>Zurück nach Hoffenheim zu fahren, war für beide schwer.</p> <p>Menachem besuchte Hoffenheim zum ersten Mal im Jahre 1974</p>	<p>החזרה להופנהיים לא היתה קלה</p> <p>מנחם חזר לראשונה להופנהיים בשנת 1974.</p>
  <p>English Edition</p> <p>German Edition</p>	<p>And they came together in the 1990 and in 1995, they published a book and...</p>	<p>1990 kehrten sie erstmals gemeinsam zurück. Und 1995 veröffentlichten sie ein Buch, und</p>	<p>בשנת 1990 הם חזרו ביחד, וב- 1990 הם כתבו ספר ו...</p>

 <p>Wiedersehen in Hoffenheim menachem & fred Ein Film von Odra Tewel und Rami Korbner Produziert von Jens Meuser</p> <p>EINLADUNG ZUR PREMIERE</p> 	<p>...in 2009 they came back to for the premiere of the film that was made about them.</p>	<p>... im Jahre 2009 kamen sie zur Premiere des Filmes, der über sie gedreht worden war.</p>	<p>ב-2009 הם חזרו לפרימיירה של הסרט אודותיהם.</p>
	<p>Being there meant so much to them.</p>	<p>Es kam zu Begegnungen, die ihnen viel bedeuteten.</p>	<p>היה חשוב להם מאד להיות שם.</p>

		<p>It meant just as much to the young people here, too.</p>	<p>Auch für die Jugendliche waren diese Begegnungen sehr wichtig.</p>	<p>והדבר היה חשוב מאד גם לצעירים.</p>
		<p>I think that's why when they renovated the old train station Menachem and Fred were deported from,</p>	<p>Und als der Bahnhof in Hoffenheim renoviert wurde – von hier wurden Menachem und Fred deportiert,</p>	<p>אני חושב שזו הסיבה שכאשר חודשה תחנת הרכבת הישנה שממנה גורשו מנחם ופראד,</p>
		<p>students in the Albert Schweitzer school took two stones and created a monument for those deported to Gurs.</p>	<p>Nahmen Schüler der Albert-Schweitzer-Schule Sinsheim von dort zwei Steine und gestalteten Gedenksteine ein Mahnmal.</p>	<p>התלמידים מבית הספר אלברט שוויצר יצרו אנדרטה משתי אבנים עבור אלו שגורשו מגירס.</p>
		<p>And Menachem and Fred came to dedicate it.</p>	<p>Und als Menachem und Fred kamen um das Mahnmal einzuweihen</p>	<p>ומנחם ופראד הגיעו לחנוך אותה.</p>

	<p>Menachem and Fred spoke about walking as children through the woods to visit their grandmother in Neidenstein.</p>	<p>Erzählten sie über den Weg, den sie als Kinder zurücklegten, um ihre Großmutter in Neidenstein zu besuchen.</p>	<p>כשמנחם ופראד סיפרו כיצד הלכו בילדותם דרך היער לבקר את סבתם בניידנשטיין,</p>
	<p>my soccer colleagues from youth teams of TSG 1899 Hoffenheim heard about this, too.</p>	<p>Davon hörten auch meine Fußballerkollegen von den Jugendmannschaften der TSG 1899 Hoffenheim.</p>	<p>חברי בקבוצת הכדורגל של טי.אס.ג'י 1899 הופנהיים, שמעו על כך, גם הם.</p>
	<p>and they created the Menachem and Fred hiking trail.</p>	<p>Und sie schufen den Menachem & Fred-Wanderweg</p>	<p>והם הקימו את "שביל מנחם ופראד"</p>

Postscript			
	Menachem's wife Chava passed away in November 2009.	Menachems Frau Chava starb im November 2009.	חווה אשתו של מנחם נפטרה בנובמבר 2009.
	And Fred Raymes passed away in 2013 at the age of 84.	Und Fred starb im Jahr 2013 im Alter von 84 Jahren.	פראד ריימס נפטר ב-2013 בגיל 84.
	But Menachem is still very much with us—after all, he has a lot grandchildren and great grandchildren to be with.	Aber wir haben immer noch Menachem. Und er freut sich über seine viele Enkel und Urenkel.	אבל מנחם נמצא אתנו לחלוטין- יש לו נכדים ונינים לבלות אתם את זמנו.
	Short pause... : ...And Menchem also has a precious friend—her name is Nili.	Kurze Sprechpause...: ...Und Menachem hat einen liebenswerten Menschen gefunden. Ihr Name ist Nili	הפסקה ולמנחם יש חברה טובה – שמה נילי.
Pause			

Video footage of Michael and Ilay walking around Hoffenheim	And as for me, Ilay Elm Kies, who is telling you this story? I first learned about Menachem from my teacher, Michael Heitz, and I saw that documentary film about Menachem and Fred.	Und ich, Ilay Elm Kies, der Euch diese Geschichte erzählt hat? Ich erfuhr erstmals von Menachem durch meinen Lehrer Michael Heitz. Ich sah den Dokumentarfilm über Menachem und Fred.	ואני, אילי אלמקייס שמספר לכם את הסיפור? למדתי לראשונה על מנחם מהמורה שלי, מיכאל הייטס וצפיתי בסרט הדוקומנטרי על מנחם ופראד.
	And that is when it hit me—I am the only Jew who lives around here now—except for my dad, of course.	Und da wurde mir bewusst: icb bin der einzige Jude, der hier wohnt – abgesehen von meinem Vater, natürlich.	ואז הבנתי כי אני היהודי היחיד שגר באזור, למעט אבי כמובן.
	And I feel I just have to carry a little bit of Menachem and Fred with me	Und ich hab das Gefühl, dass ich die Geschichte von Menachem und Fred weitertragen muss.	ואני חש שעלי לשאת איתי מעט ממנחם ופראד
Ilay on the street in Jerusalem	This really is the definition, after all, of Zahor—Remember	Das ist schließlich die Definition von Zachor – Erinnere dich	זאת בעצם ההגדרה של "זכור"
He knocks on the door..	And sometimes, when I am home in Israel,	Und manchmal, wenn ich zuhause in Israel bin,	ולעיתים, כאשר אני בביתי בישראל,
Menachem answers...	I go to see one of the Jewish boys from Hoffenheim...	besuche ich einen der jüdischen Jungen aus Hoffenheim...	אני הולך לפגוש את אחד הילדים מהופנהיים...